

Komentář k evangelium: Marnotratný syn, Bůh oslavuje

Evangelium 4. neděle postní (cyklus C) a komentář k evangelium. »Otec ho uviděl a pohnut soucitem přiběhl, objal ho a políbil«. Pokud se naučíme „hrát si na marnotratného syna“, obdržíme Boží milosrdenství a budeme ho pak umět prožívat s druhými a milovat jejich svobodu.

29.03.2025

Evangelium (Lk 15, 1-3. 11-32)

Přicházeli k němu samí celníci a hříšníci, aby ho slyšeli. Farizeové a učitelé Zákona mezi sebou reptali: »Přijímá hříšníky a jí s nimi!«

Pověděl jim tedy toto podobenství: »Jeden člověk měl dva syny. Mladší z nich řekl otci: 'Otče, dej mi z majetku podíl, který na mě připadá.' On tedy rozdělil majetek mezi ně. Netrvalo dlouho a mladší syn sebral všechno, odešel do daleké země a tam svůj majetek rozmařilým životem promarnil. Když všechno utratil, nastal v té zemi velký hlad a on začal mít nouzi. Šel a uchytil se u jednoho hospodáře v té zemi. Ten ho poslal na pole pást vepře. Rád by utišil hlad lusky, které žrali vepři, ale nikdo mu je nedával. Tu šel do sebe a řekl: 'Kolik nádeníků mého otce má nadbytek chleba, a já tady hynu hladem! Vstanu a půjdu k svému otci a řeknu mu: Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už si nezasloužím,

abych se nazýval tvým synem. Vezmi mě jako jednoho ze svých nádeníků!' Vstal a šel k svému otci. Když byl ještě daleko, otec ho uviděl a pohnut soucitem přiběhl, objal ho a políbil. Syn mu řekl: 'Otče, zhřešil jsem proti Bohu i proti tobě. Už si nezasloužím, abych se nazýval tvým synem.' Ale otec nařídil svým služebníkům: 'Honem přineste nejlepší šaty a oblečte ho, dejte mu na ruku prsten a obuv na nohy! Přiveďte vykrmené tele a zabijte ho! A hodujme a veselme se, protože tento můj syn byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zas nalezen!' A začali se veselit. Jeho starší syn byl právě na poli. Když se vracel a byl už blízko domu, uslyšel hudbu a tanec. Zavolal si jednoho ze služebníků a ptal se ho, co to znamená. On mu odpověděl: 'Tvůj bratr se vrátil a tvůj otec dal zabít vykrmené tele, že se mu vrátil zdravý.' Tu se *starší syn* rozzlobil a nechtěl jít dovnitř. Jeho otec vyšel a domlouval mu. Ale on otci

odpověděl: 'Hle, tolik let už ti sloužím a nikdy jsem žádný tvůj příkaz nepřestoupil. A mně jsi nikdy nedal ani kůzle, abych se poveselil se svými přáteli. Když ale přišel tenhle tvůj syn, který prohýřil tvůj majetek s nevěstkami, dals pro něj zabít vykrmené tele!' Otec mu odpověděl: 'Dítě, ty jsi pořád se mnou a všechno, co je moje, je i tvoje. Ale máme proč se veselit a radovat, protože tento tvůj bratr byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zase nalezen.'«

Komentář

Ježíšova horlivost zachránit všechny zahrnovala i ty, kteří byli ve společnosti známí jako „celníci a hříšníci“. Jeho otevřený a nadějný postoj vůči nim vzbudil mezi farizeji nedůvěru a reptání. Proto Ježíš v evangeliu podle svatého Lukáše pronáší slavná podobenství o milosrdenství, která odhalují

nesmírnou Boží radost, když se k němu v lítosti vracíme.

Po vyprávění o tom, jak pastýř sta ovčí s velkou radostí znovu najde tu, která se ztratila na poli, a jak paní deseti mincí s velkou radostí znovu najde tu, která se ztratila v jejím vlastním domě, nám Ježíš tuto neděli vypráví krásné podobenství o otci, který měl dva syny: jednoho, který se ztratil venku, v daleké zemi, a druhého, který se ztratil uvnitř, v jeho vlastním domě. Z příběhu dvou synů se můžeme učit žít lítost a porozumění. Z otcova milosrdenství pak objevujeme velkodušnou lásku ke svobodě druhých a klidnou naději v jejich schopnost vykoupit se.

Příběh o marnotratném synovi je zářivě jednoduchý a má tu přednost, že oslovuje každého univerzálním způsobem. Klasický lidský omyl, kdy si pleteme štěstí s bezproblémovým naplněním svých tužeb, se objevuje

ztělesněný v mladším synovi, jemuž otcovský blahobyť dává jméno marnotratný. Vědom si své akviziční síly, choval ve svém chudém srdci možnost dát průchod všem svým touhám, dobrým či jiným, bez omezení stability otcovského domova. Toto srdce, zbavené sebeovládání a necítící se doma svobodné, promrháním svého dědictví ve vzdálené zemi rychle dokazuje, že mimo domov je mnohem méně svobodné. Nešťastník se nakonec stará o cizí vepře, přičemž v době hladu závidí jídlo, které tato zvířata dostávají, pro Žida nečisté, ale lépe živené než on. Tehdy veškerá otcovská láska, po léta vylévána na tohoto syna, vrhá světlo do temnot jeho duše v podobě nostalgie, která se mění v pokorné obrácení. A pak se „vrátil do sebe“.

V této postní době se můžeme všichni ztotožnit se synem, který potřebuje obrácení a odpuštění. Jak vysvětluje

svatý Josemaría, „lidský život je určitým způsobem neustálým návratem do Otcova domu. Návrat skrze lítost, obrácení srdce, které předpokládá touhu po změně, pevné rozhodnutí zlepšit svůj život, a proto se projevuje ve skutcích oběti a oddanosti. Návrat do Otcova domu skrze svátost odpuštění, v níž se vyznáním svých hříchů oblékáme do Krista a stáváme se znovu jeho bratry a členy Boží rodiny“[1].

Ježíš nás v podobenství také vyzývá, abychom zakusili otcovo pochopení a milosrdenství. Vyprávění o jeho gestech a postojích, které reprodukuje božské ctnosti a ctnosti dobrých vychovatelů, je dojemné: otec respektuje synovu svobodu, aniž by se ho snažil ovládat a snad ho provokoval k dalšímu vzdalování; s hrdinskou trpělivostí důvěřuje v náklonnost, kterou do něj vložil, a ve výchovu, kterou mu dal; proto každý den očekává jeho svobodný návrat a

s láskou zkoumá obzor. Jako odměnu za své velkorysé chování dostane otec svého milovaného syna zpět. A nedovolí mu ani, aby se omluvil: zahrne ho polibky, šťastně uspořádá velkou hostinu a bez zášti ho vrátí do ztraceného stavu.

Naučíme-li se opakovaně „hrát si na marnotratného syna“, dostane se nám Božího milosrdenství. A pak budeme umět praktikovat milosrdenství vůči druhým a milovat jejich svobodu, jako otec v podobenství. Vyhneme se také tomu, abychom se stali podobnými nejstaršímu synovi, netolerantnímu, plnému horlivosti v otcově domě, ale horlivosti trpké, se stejným nedostatkem svobody, jaký měl jeho mladší bratr. Jak vysvětluje papež František, „podobenství končí tím, že nechává konec viset: nevíme, k čemu se starší syn rozhodl. A to je pro nás podnět. Toto evangelium nás učí, že všichni musíme vstoupit do Otcova

domu a podílet se na jeho radosti, na jeho svátku milosrdenství a bratrství. Bratři a sestry, otevřeme svá srdce, abychom byli 'milosrdní jako Otec'!"[2].

Pablo Edo

[1] Svatý Josemaría, Jít s Kristem, č. 64.

[2] Papež František, audience, 11. 5. 2016.

Pablo Edo

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/komentar-k-evangeliu-marnotratny-syn-buh-oslavuje/> (03.04.2026)